

Juhász József

Az üzlet

Ahogy belépett a kapun, lelassította lépteit és – akár a macska egerészés közben – szinte nesztelenül járt. Felöltője zsebéből kis füzetet húzott elő. „Negyedik a totyotás maszek és ahol kezdem, özvegy Kreibichné a harmadikon.”

Rövidet csengetett. Arcán a szokásos (sokáig gyakorolt) mosoly. Ötven körüli nő nyitott ajtót. Szemében tartózkodás: „Mit akarhat? Nem ismerem...”

„Most törölni a lábakat! – gondolta Vadász. – Hosszan, alaposan.” – A vilá gért sem akarnám bevinni a koszt. „Aha, ismét bevált. A nő már mosolyog.” „Ilyen tapintatos csak rendes ember lehet.” – Kérem szépen, Ön a házmester útján üzent...

– Jaj de rendes, igazán... – vágott közbe a nő. – Ugye a biztosítás?

Vadász mosollyal felelt.

– Tessék talán beljebb! Az ember nem is hinné a mai időkben. – Miután Vadász felöltőjét gondosan eligazgatva vállfára tette, a lakás belseje felé indult. – Erre tessék, kedves, foglaljon helyet! – mutatott egy trónszékhez hasonló karosszékre. – Megkínálhatom valamivel?

„Az üzlet érdekében akár szirupot is iszom” – gondolta Vadász. Majd hangosan: – Ó, köszönöm, szívesen fogadom.

Szaggatott csengetés. A nő ingerülten kisetett. Az ajtót résnyire nyitva hagyta. Vadász egy fekete kalapos öregembert látott, nagy nedves orrán drótkeretes szemüveg.

– Csak a szomszéd volt – tért vissza a nő. – Esténként ő hozza fel a tejet. Tudja, ezt is elvitték akkor – hadarta élvezettel. – Az egész családot. Aztán csak ő egyedül jött vissza. De semmit sem változott – rázta méltatlankodva a fejét. Majd megkerülve Vadászt a szekrényhez lejtett.

„Nézd, hogy pipiskedik: mint egy bezsongott hím galamb. Jó lesz vigyázni, fiú: ez szemet vetett rád! Talán ha zsengebb lenne kicsivel... Gyorsan az üzletre a szót, ha egy mód kerül.” Táskájából rakosgatni kezdte papírjait. „Úristen, tojáslikőr! Nyomban elhányom magam!”

Amíg töltött, tetszetősen domborodó keblét Vadászhoz nyomta. – Tudja, kedves: magának olyan jó keresztény arca van. Úgy érzem, magának nyugodtan beszélhetek – huppant Vadász elé egy számolýra, és a térdére csúsztatta a kezét.

„– Sema Jiszrael! – mondaná az apám. – Boldogságos Szűz! – rebegné az anyám. – Ez megerőszakol! – vacogom én. Úgy néz rám, mint pók a légyre” – gondolta Vadász.

– Több éve már – folytatta a nő némi tétovázás után –, hogy a keresztény templomokat járja. Főleg vasárnapokon: áll az ajtóban és mutogatja magát. Látták a házból is többen. Az egyik lakó azzal mentegette, hogy ott kinn megsérült a lelke, és fél zsidónak maradni. No hiszen!... – legyintett. – Most meg a karácsonyfa-árusító helyeken kószál naphosszat. Ott csetlik-botlik, és ha hagyják, órákig gusztálja a fákat. Borzasztó, borzasztó! Hát nem? Ezek még a karácsonyunkat is eloroznák...

Vadász fokozódó dühvel hallgatta.

A nő tekintete egy pillanatra fennakadt a lábához dörgölődző kandúr me-reven fellendülő farkán.

– Az én édes-drágám is gyakran mondta, és a Jóisten bizonyosan meg-bocsát – hiszen ők ölték meg egyszülött fiát –, ha kimondom: „Kutyából nem lesz szalonna!”

„Döntöttem – gondolta Vadász. – Igaz: a pénzem bánja, de én ezzel a nővel nem kötök üzletet. Viszont...”

A nő tölteni akart a likőrből. Vadász megfogta a kezét. – Szabadna kérni va-lamit? – kérdezte igéző mosollyal.

Kreibichné olvadozva bólintott.

– Valami más italt, ha szabadna...

– Értem, kedves, értem – mondta anyáskodó hangon, és egy üveg konyakot varázsolt az asztalra. Közben a csillár helyett a nagy sárga ernyős olvasólámpát kattintotta fel.

A második pohár után már Vadász töltött. Amikor a negyediken is túljutot-tak, Kreibichné a fürdőszobába ment, majd hamarosan pongyolában tért vis-sza. A hatodik pohárnál Vadászra omlott.

„Hunyd be a szemed, gondolj Franciskára és add át magad...” – gondolta Vadász. Néhány perccel később: „Mint az orkán, az ember alig kap lélegzetet.” Negyedóra után: – Drágám, jótevőm, kedvesem! – pihegte a nő a díványon fekvé.

Vadász föléje hajolt, megcirógatta az arcát, és bűgő hangon mondta: – Meglep... meglep az elismerése, kedvesem. – Kis szünetet tartott, megvárta, amíg Kreibichné érdeklődéssel a szemébe néz. – Nem érzett rajtam semmit, valami különöset, valami mást, mint eddig?

– Jó voltál, és még sokszor, sokszor... – suttogta a nő szenvedéllyel.

Vadász felegyenesedett és hideg mosollyal mondta: – No látja, kedvesem: pedig zsidó vagyok.

Már az utcán járt, amikor – kárpótlásul az elmaradt üzletért – felidézte a nő-nél töltött utolsó percek: Kreibichné megmervült arcát, rémült tekintetét. De a várt „Jól odaszóztam” öröme helyett tisztátalannak érezte magát.